

"P– P– P!" дечи

Автор: Элеонора Прояева

Сүрөтчү: Эльнур Исаков

Которгон жана адаптациялаган: Талгат Деркембаев

"P– P– P!" дечи

Автор: Элеонора Прояева

Сүрөтчү: Эльнур Исаков

Которгон жана адаптациялаган: Талгат Деркембаев

Кыргыз тилинде

Бишкек-2021

Copyright © 2021, Бул чыгарма Creative Commons Attribution 4.0 Эл аралык лицензиясы (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>) боюнча лицензияланган.

<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Бул ишти коммерциялык максаттарда колдоно аласыз. Бул чыгарманы адаптациялап, толуктай аласыз. Авторлордун, иллюстраторлордун ж.б. автордук укугун жана өздүк маалыматтарын сакташыңыз керек.

Скажи "P-P-P!", Copyright © 2021, Эта работа лицензирована по международной лицензии Creative Commons Attribution 4.0. (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). түп нускасынан ылайыкташтырылган. CC BY 4.0 лицензиясы негизинде лицензияланган.

"P– P– P!" дечи" (кыргыз тилинде), автор Элеонора Прояева, сүрөтчү Эльнур Исаков, Талгат Деркенбаев тарабынан которулуп адаптацияланган.

Бул басылма АКШнын эл аралык өнүктүрүү боюнча агенттиги (USAID) аркылуу көрсөтүлгөн Америка элинин колдоосу менен түзүлдү. Басылманын мазмуну USAIDдин же АКШ Өкмөтүнүн пикирин милдеттүү түрдө чагылдырбайт.

Көптөн күткөн каникул убагы келди. Биз досторубуз менен короодо тартип сакчылары жана кылмышкер болуп ойнодук. Марат "кылмышкер", биз "полиция" болдук. Ал качып, биз артынан кубалап жүрдүк.

Биздин оюнга Бектурдун Лейла деген карындашы кошулду. "Бул кыздардын иши эмес" деп Лейланы кубаласак да, ал кетпей койду.

"Кылмышкер" Марат биздин колубузга түшкөн учурда, короого мотоцикл айдап кошунабыз Алик байке кирип келди. Мотоциклдин тетиктери күнгө чагылышып, жаркылдап турду. Балдар буга алаксып, Маратты унутуп калышты.

– Мен айдоочу болом, – деди мотоциклге суктанган Бектур.

Алик байке биздин туулгасын чечип, булгаары күрмөсүн кырчылдата жаныбыздан өтүп кетти.

– Айдоочунун эмнеси кыйын? Тергөөчүнүн иши – чыныгы иш!
Кылмышкерди кармасаң, элдин баары сени сыйлап, бат эле атактуу
болосуң, – деди Кадыр Маратты ийни менен түртүп.

– Гейм овер (оюн бүттү)! Мен сага шылуун кылмышкер эмесмин.
Мен сүрөтчү болом, – деди Марат нааразы болуп

Биз Мараттын китепте жок желмогуздардын сүрөттөрүн кыйын
тартарын билчүбүз.

– А мен келечекте в-в-в-в...врач болом, – деди бир убакта менин иним Канат. Ал болгону беш жашта. Кичинекей болсо да, ал биз менен аралашып жүрө берет.

– К-к-к-и-м-ким болом дейсиң? Ой, сен, жада калса, тыңыраак да сүйлөй албайсың. В-в-в-рач болот имиш, – деп Кадыр инимдин шылдыңдады.

Мен кыжырым келип, Кадырды тумшуктан ары берип калдым.

– Мушташпаш керек эле. Кадырга Канаттын акылдуу экенин, кекечтикти дарыласа болорун жөн эле түшүндүрүп койсоң болмок, – деди апам үйгө келгенде.

Биз ата-энебизди ээрчип, Канатты логопед Зуура эжеге да алып барып жүрчүбүз. Логопед – тили так чыкпаган адамдарды дарылай турган догдур.

Зуура эже мага сыйкырчыдай эле сезилчү. Ал Канат экөө ар кандай күлкүлүү оюндарды ойношчу. Менин бөбөгүм күн өткөн сайын даана, түшүнүктүү сүйлөй баштады.

Канат кекечтенип, тыбыштарды чаташтырып алчу, мисалы, кээде “ачкыч” деген сөздү ал “аккыч” деп айтчу. Үйдө эч кимибиз аны шылдыңдачу эмеспиз.

Канат өзүнчө кичинекей оюнчук аскерлер менен ойноп жатканда эч кыйналбай, өзү менен өзү сүйлөшө берет. Ал ырдап же кызыктуу окуяны оозеки айтып жатканда да кекечтенбейт.

Канат жетиге чыкканда, таза сүйлөп калды. Толкунданганда гана анча-мынча кекечтенет. Мен ошондо эле логопед болууну чечкем. Ата-энем бул чечимимди аябай кубатташты.

Досторум бул кесип эркектерге ылайык эмес деп таң калышты. Эң жакын досум Дамир гана Канаттын кекечтенгенин билгендиктен, менин тандоомду туура түшүндү.

Мен Зуура эженин чоң жардамын эсимден чыгарган жокмун. Канаттын так сүйлөй баштаганын көргөндө, ушул кесиптин эң керектүү экенин билдим.

Университетте биздин тайпада жалгыз бала бар болчу. Ал мен элем.
Өмүр шеригим Наристеге окуп жүргөн кезимде жолуктум. Биз экөөбүз
практиканы бала бакчадан чогуу өткөнбүз.

Мага кичинекей балдар менен иштеген жагат. Бул жагынан Наристе экөөбүз окшошпуз.

Биз бала бакчада логопедия сабактарын берип жүрдүк. Топтогу төрт балага эриндерин, тилин, көмөкөйүн көнүктүрүп, ар кандай зарыл көнүгүүлөрдү өткөрчүбүз. Ушуларды аткарганда гана алар туура сүйлөп кетишмек.

– Кел, экөөбүз иттей болуп "Р-р-р-р" деп ырылдайбыз, – деди Наристе көк көйнөкчөн бөбөккө.

– Кана, дөңгөлөктү үйлөткөндөгү "ш-ш-ш-ш" деп чыгып жаткан үндү туурачы, – дейт.

– Эми учак асманга көтөрүлгөндөгү "л-л-л-л" деген үндү кайтала.

– Анан чөптө "с-с-с-с" деп сойлоп бараткан жыланды туура, – дейт.

Мен өзүм караган бөбөктөр менен "азоо жылкы" деген оюнду ойнойбуз. Азоо жылкы эриндерин жыйырып, кошкурат. Биз кагаздан учак жасап, кимдики алыс учат деп үйлөп учурабыз. Күн ысыганда, тилин салаңдатып жаткан итти туурайбыз.

Мен үчүн бул көбүнчө театрда окшош болчу. Оюндарым балдарга да жакчу. Алар башкалардын эжей тарбиячылары болсо, биздин бакчада агай тарбиячыбыз бар деп сыймыктанышчу.

Атам менен апам мага жумушуңан тажаган жоксуңбу деп сурай калышчу. Бирок мага жумушум күн өткөн сайын жага баштады. Балдарга эмес, чоң кишилерге да пайдам тиерин байкадым. Ошентип, мен атайын клиникага иштегени бардым.

Чоң кишилер кээде "эркектерге тиешелүү эмес" кесипти тандап алганыма таң калышат. Бирок кичинекей балдар адаттагыдай аялдарды эмес, "догдур байкени" көргөндө абдан сүйүнүшөт.

Наристе илим изилдеген окумуштуу болду. Ал чет өлкөлөргө барып, китептерди жазып жүрөт. Мен өзүмдүн клиникамда эле иштеп жүрөм.

Биздин эки кызыбыз бар. Алардын келечекте ким болорун билбейбиз. Кайсы кесипти тандап алышса да, биз аларды абдан жакшы көрөбүз, колдойбуз.

Бир жолу клиникага Кадыр жээнин ээрчитип келиптир. Бала бир аз кекечтенет экен. Эки айлык көнүгүүдөн кийин ал кекечтенбей калды.

Кадырдын үй-бүлөсү менен доспуз, мамилебиз жакшы. Ал азыр театрдын артисти. Лейла тергөөчү, Бектур айдоочу, Марат сүрөтчү болуптур.

– Канат ким болду дебейсиңби? – деп сурады Кадыр. – Ал азыр чоң гезиттин редактору, сонун ырларды жазып жүрөт.

USAID
АМЕРИКАНЫН ЭЛИНЕН

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ
МИНИСТРЛИГИ

Автор: Элеонора Прояева

Сүрөтчү: Эльнур Исаков

Которгон жана адаптациялаган: Талгат Деркембаев

USAID "Окуу керемет!" долбоору

Кыргыз Республикасы

1-класс	1.1 деңгээли
	1.2 деңгээли
	1.3 деңгээли
2-класс	2.1 деңгээли
	2.2 деңгээли
3-класс	3.1 деңгээли
	3.2 деңгээли
4-класс	4.1 деңгээли
	4.2 деңгээли